No. 84. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk NIEUWS- BLAD.

DONDERDAG 13 JULIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den Julij.

Bij koninklijke ordonnantie is de hertog *van Aumale* tot den rang van luitenant-generaal verheven.

Volgens een berigt uit Algiers zou de generaal *Lamoricière* door de Arabieren gevangen genomen zijn geworden. Dit gerucht vond al dadelijk weinig ingang; ook is hetzelve dan ook door de regering officieel gelogenstraft geworden.

Men zegt dat de gouverneur-generaal van Algiers, de generaal *Bugeaud*, eerlang herwaarts zal komen.

— Vier stoombooten om de zee op te nemen zijn dezer dagen te Cherburg, Brest, Lorient en Rochefort aan het water gelaten. De artillerie dier vaartuigen bestaat uit 12 kanon en 4 houwitsers.

— Den 13den dezer zullen, bij gelegenheid van de verjaring van het ongelukkig overlijden van den hertog *van Orleans*, de beurs, de ministerien, de geregtshoven en alle schouwburgen gesloten zijn. Er zullen lijkmissen in de kerken gehouden worden.

— De werkzaamheden tot het beramen van eene nieuwe Fransche vesting op de grenzen van Zwitserland, hebben te Rousses een' aanvang genomen.

— Men merkt in deze hoofdstad op, dat de graaf *d'Argout*, gouverneur van de bank van Frankrijk, drukke bezoeken aflegt bij de koningin *Maria Christina*.

— Noch gisteren, noch heden zijn er telegraphische depeches nopens de zaken van Spanje medegedeeld. De gewone briefwisselingen en dagbladen houden wel een groot getal bijzonderheden, doch weinig nieuws aangaande den algemeenen voortgang der beweging of den wederzijdschen toestand der tegenover elkander staande partijen, terwijl de berigten in de dagbladen van de plaatsen, die tegen het gouvernement zijn opgestaan, veelal zeer overdreven, en in den geest der bevolking zijn geschreven, zoodat men dezelve niet zeer vertrouwen kan. Zoo leest men in een der bladen van Barcelona, den *Imparcial*, het volgende:

»Men schrijft uit Madrid: Het ministerie *Laserna* maakt zich gereed voor zijn aftogt naar Cadix. Men gelooft dat de cortes er zich zullen verzamelen en men er de koningin zal henen voeren; om haar uit Madrid te krijgen zal men een vermaaktogtje naar Aranjuez voorwenden, maar de nationale garde zal er zich waarschijnlijk tegen verzetten. — Brieven van Requena houden het berigt dat de generaal *Espartero* niet meer dan 3700 man infanterie en 440 ruiters bij zich heeft. Het fort Chinchilla bood nog altijd weêrstand. De kommandant heeft op de opeisching van *Espartero* geantwoord dat hij zich tot het uiterste zou verdedigen.''

Het *Journal des Débats* deelde gisteren nog het volgende mede:

» De overheden van Sarragossa hebben den 3den Julij eene groote wapenschouwing over de nationale militie gehouden, ten einde door deze den eed van trouw aan den Regent *Espartero* te doen vernieuwen. De hoofden dier militie hebben eene proclamatie in denzelfden geest aan de Spaansche steden gerigt. De herhaalde betuigingen van dezen aard door Madrid en Sarragossa schijnen echter tot nu toe geene uitwerking gedaan te hebben. Al die verzekeringen blijven binnen de muren dier beide steden besloten, terwijl het er op aan zou komen om den opstand te bestrijden, die niet ophoudt zich uit te breiden en die misschien weldra de beide steden met eene belegering zal bedreigen.

» Wij kennen thans eenige bijzonderheden wegens de in opstand zijnde flotille, die zich den 4den dezer maand voor San Sebastian heeft vertoond, om ook die stad in beweging te brengen. Die flotille kwam van los Passages, en bestond uit een kotter en zes trincadores. De onverwachte verschijning dezer schepen, die 150 koppen aan boord hadden, bragt de bevolking der stad in rep en roer; dadelijk werd de generale marsch geslagen, kwam de nationale militie onder de wapenen en vergaderde zich de stedelijke raad. In het eerste oogenblik beval de generaal *Hoyos*, om de flotille te kanonneren; maar later heeft hij zich vergenoegd met haar uit te noodigen, om zich te verwijderen, hetgeen zij gedaan heeft, den steven naar Santander wendende. Op zeer korten afstand van San Sebastian hebben deze schepen eene trincadore ontmoet, die 20,000 piasters (*f* 50,000) voor het militair intendantschap der laatste plaats overbragt; zij hebben dat vaartuig genomen en met zich gevoerd.

» Naar het schijnt hebben de twee compagnien van het regement van Majorca, die te San Sebastian in bezetting liggen, de tegenwoordigheid der trincadores zich ten nutte willen maken, om in opstand te komen; maar de vastheid der overheden, krachtiglijk door de nationale garde ondersteund, heeft hen genoodzaakt daarvan af te zien. De troepen zijn in de kazernen opgesloten en de nationale garde verrigt de dienst in het fort. Sedert was de orde te San Sebastian niet meer verstoord; maar er heerschte buitengemeene beweging. De inwoners waren besloten, om tot elken prijs het stadsbestuur te handhaven, en zich tegen elke beweging van de zijde der troepen te verzetten.

» Eene opstands-junta voor de provincie Lerida heeft zich te Geri, in het gebergte, boven Talarn gevestigd. De generaal *Castro* heeft een bataillon daarheen gezonden, om meerdere vastheid aan den opstand der landstreek te geven. Te Geri bestaan belangrijke zoutmijnen, die een aanzienlijk inkomen opleveren. De afgevaardigde Madoz is voorzitter dezer junta. De heer *Quinti*, afgevaardigde uit Sarragossa, heeft zich den 28sten naar Geri begeven, ten einde zich met zijnen ambtgenoot te verstaan, en zou dan met eenige officieren den opstand in de gebergten van Opper-Arragon gaan regelen.

» Eene vrij ernstige zamenspanning (tegen de zaak des opstands) is te Girona verijdeld. Zij was door den zoon van *Zurbano* beraamd, die, na eerst naar Perpignan uitgeweken te zijn, in het geheim te Girona is teruggekeerd, om het eskadron, waarvan hij kommandant was, en een bataillon infanterie, tegen de junta op te ruijen. Het plan was, om de militien, na die ontwapend te hebben, de stad uit te drijven. Vijftig der zamenzweerders zijn ontwapend. Men heeft nieuwe bevelhebbers aan de troepen gegeven, en deze kompagnieswijze in de omliggende dorpen verstrooid, in afwachting eener volledige reorganisatie.

» Eene andere zamenspanning van dienzelfden aard is te Vich ontdekt. De junta dier stad, verwittigd zijnde, dat een van Lerida gekomen landman een brief voor een bataillons-kommandant had overgebragt, heeft zich te middernacht naar diens woning begeven. Daar is hij met zijnen adjudant betrapt, op het oogenblik, dat hij bezig was met aan den generaal *Zurbano* te schrijven, dat hij zich reeds bij dezen zou hebben gevoegd, indien niet overal gewapende boeren de wegen bedekten, maar dat hij de eerste gunstige gelegenheid zou aangrijpen. Die bevelhebber en zijn adjudant zijn gevat en in de citadel van Barcelona opgesloten.

« Die feiten bewijzen, dat geene der beide partijen geheel en al op de linietroepen kunnen rekenen, waarover zij beschikken; meer herhaalde voordeelen kunnen de twijfelachtige trouw bevestigen.''

Heden verneemt men uit het bovengenoemde dagblad, dat de generaal *Concha* door het voorloopig gouvernement tot opperbevelhebber des legers van Grenada en Sevilla benoemd is. Hij was te Carthagena en zou zich over Murcia naar Grenada begeven. Sevilla werd versterkt en dezelfde algemeene wapening is er bevolen als te Barcelona.

De generaal *Iriarte*, laatstelijk van Madrid naar Cuenca vertrokken met eene kleine kolonne van 400 man, had te Haeti moeten halt houden, in welke burg de autoriteiten van Cuenca geweken waren. De stad was in staat van verdediging en de junta van Valencia had haar versterking toegezonden.

Teruel aan de grenzen van Arragon, op den weg van Valencia, werd door den brigadier *Enna* geblokkeerd die zwaar geschut van Sarragossa verwachtte. Gelijk men weet, is de generaal *Narvaez* van Valencia opgetrokken om de stad te ontzetten.

De kommandant van het katalonische leger heeft den 30sten van

port gezonden, dat *Zurbano* op Lerida terugtrok en waarschijnlijk tot Praja zou moeten wijken.

— Berigten van Akaroa op Nieuw-Zeeland, van den 24sten Fe-bruarij, houden dat den 2den te voren aldaar op de brik *Victoria* de nieuwe koloniale gouverneur *Shortland* aangekomen was, en in weerwil van de protestatie van den kommandant der fransche statie op de reede, de britsche vlag in de haven had doen hijschen.

— Heden (10 Julij) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 121,70; 3 pCt. 80,20; Nap. 106,35; Spanje 26½; Rom. L. 104½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Julij.

Men meldt uit Christiania, van den 5 Junij, dat de Regering van Zweden en Noorwegen, op verzoek van eenige zich met der woon in Noorwegen gevestigd hebbende Roomsch-Katholijken, en op aanraden der theologische faculteit aldaar, besloten heeft, om, met intrekking van de deswege bestaande bepalingen, aan genoemde Roomsch-Katholijken te vergunnen, zich in Noorwegen te vestigen en aldaar hunne godsdienst vrij uit te oefenen, mits dezelve geene ongeoorloofde middelen bezigen, om proselieten te maken.

— Den 3 dezer is de zitting van den Zwitserschen Landdag te Lucern met de gebruikelijke plegtigheden geopend. In de aanspraak, welke de voorzitter van het Eedgenootschappelijk bewind, de heer *von Ruttimann*, bij die gelegenheid heeft gehouden, heeft hij de betrekkingen van het Eedgenootschap met het buitenland, wat de staatkundige gezindheid aangaat, als van eenen voldoenden aard voorgesteld, maar het betreurd, dat de handelsverbindingen met het buitenland steeds zeer belemmerd blijven. Ten opzigte van den inwendigen toestand van het Gemeenebest heeft de voorzitter zich beklaagd over de heerschende zucht naar staatshervormingen, en over de bestaande verdeeldheid ter zake van de godsdienst. Hij heeft het echter tevens als eene reden van troost — gemerkt, dat de woelingen, waardoor het Eedgenootschap in de laatste jaren zoo zeer geschokt is geworden en nu nog in onrust wordt gehouden, grootendeels het werk zijn van vreemdelingen. Ten slotte vermaande de spreker het Eedgenootschap dringend, om terug te keeren tot de oude instellingen en gevoelens, waardoor de voorvaderen groot en magtig geweest zijn. De liberale partij in Zwitserland is, zoo als ligtelijk bevroed kan worden, geenszins tevreden met deze aanspraak.

— Volgens berigten uit Konstantinopel, van den 21 Junij, was *Namik*-Pacha, die voor eenigen tijd naar Bagdad gezonden was, om onderzoek naar de bloedige gebeurtenissen in Kerbellah te doen, kortelings te Konstantinopel teruggekeerd. Volgens zijn rapport, hetwelk met dat van den hem begeleidenden Engelschen commissaris, *Tanrent*, overeenstemt, zijn de berigten, betreffende de bij die gelegenheid door de Turken gepleegde gruwelen, zeer overdreven.

Verder wordt uit die stad gemeld, dat Z. K. H. Prins *Albert* van Pruissen zich nog steeds aldaar bevond, de voornaamste merkwaardigheden derzelve bezigtigde, en een plegtig gehoor bij den Sultan gehad heeft.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Julij.

Bij Koninklijke besluiten zijn benoemd:

a. tot referendarissen der *eerste* klasse bij den Raad van State: jhr. mr. *A. van der Goes*; jhr. mr. *J. G. H. van Tets*, en mr. *A.* baron *Mackay*, tot dus verre referendarissen der *tweede* klasse, zulks, wat den laatstgenoemden betreft, met bepaling dat, even als plaats had bij zijne benoeming tot referendaris der tweede klasse, ook de tegenwoordige bevordering zijn zal buiten bezwaar der schatkist;

b. tot referendarissen der *tweede* klasse bij den Raad van State: jhr. mr. *W. Boreel*, en mr. *W. J.* baron *d'Ablaing van Giessenburg*, tot dus verre commiesen van Staat;

c. tot commies van Staat bij den Raad van State: mr. *W. A. C. de Jonge*; en zijn, behoudens hunne aanspraak op pensioen, eervol uit 's Rijks dienst ontslagen: de referendarissen der *eerste* klasse bij den Raad van State: *G. J.* graaf *van Hogendorp*, *J. A. F. van Pabst*, en *G. H. van Elderen*; terwijl overigens is bepaald: dat de commiesen van Staat jhr. mr. *W. Quarles van Ufford* en jhr. mr. *J. A. Singendonck*, gelijktijdig met hunne functien bij den Raad van State en ter vervanging van jhr. mr. *W. Boreel* en mr. *W. J.* baron *d'Ablaing van Giessenburg* voornoemd, de dienst als commies van staat zullen waarnemen, te weten: jhr. mr. *W. Quarles van Ufford* bij de *Tweede*, en jhr. mr. *J. A. Singendonck* bij de *Eerste* Kamer der Staten-Generaal.

— Door Zijne Majesteit is bij besluit van den 2den Julij 1843, n°. 55, vergund het bestaan te Waardhuizen, Uitwijk en Giessenschen Eng (provincie Noord-Braband), van eene Christelijke afgescheidene gemeente, bestuurd volgens de bepalingen van het bij dat besluit gevoegd reglement.

— Bij besluit van den 3den Julij jl. heeft Zijne Majesteit de Koning,

Overwegende dat de verordeningen op het lager onderwijs, welke met den 1sten Augustus 1830 in het grondgebied, thans uitmakende het hertogdom Limburg, van kracht waren, mitsgaders de Nederlandsche verordeningen op dat stuk na den 1sten Augustus 1830 vastgesteld en in het *Staatsblad* opgenomen, voor zoo verre die verordeningen thans nog van kracht zijn bij art. 1 der wet van 26 Mei 1841 (*Staatsblad* n°. 15), voor het hertogdom Limburg verbindende zijn verklaard;

Overwegende de noodzakelijkheid om thans, na het ophouden van den exceptionelen toestand, waarin Limburg met betrekking tot de aldaar geldende wetten en verordeningen, ten gevolge der plaats gehad hebbende omstandigheden heeft verkeerd, maatregelen te nemen, ten einde, behoudens de doelmatige wijzigingen, de uitvoering der bedoelde verordeningen op het lager onderwijs te verzekeren,

1°. de provinciale commissie van onderwijs, ingesteld bij het Koninklijk besluit van 16 Maart 1821, n°. 87, ontbonden, en derzelver leden mitsdien, voor zoo veel noodig, eervol ontslagen, met dankzegging voor de door hen aan het schoolwezen bewezene diensten;

2°. bepaald, dat het hertogdom Limburg zal bestaan uit acht schooldistricten, waarvan de verdeeling nader zal worden geregeld door den Minister van Binnenlandsche zaken;

3°. tot schoolopzieners, welke gezamenlijk uitmaken de provinciale commissie van onderwijs, voor den tijd van zes jaren benoemd:

Voor het 1ste schooldistrict: den heer *J. Schmalhausen*, ontvanger der directe belastingen te Maastricht, tot hiertoe lid en secretaris der bij art. 1 van het tegenwoordig besluit ontbonden commissie; Voor het 2de schooldistrict: den heer *F. van de Ven*, med. doct. te Valkenburg; Voor het 3de schooldistrict: den heer *J. J. F. M. H. Corneli*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, te Kerkrade; Voor het 4de district: den heer *J. L. Lemmens*, burgemeester der gemeente Geleen; Voor het 5de district: den heer jhr. *K. B. J. Simon de Vlodrop*, lid der provinciale Staten, schepen der stad Roermonde, lid en secretaris der commissie van beheer en toezigt over 's Rijks lagere school aldaar; Voor het 6de schooldistrict: den heer *L. F. H. Beerenbroek*, oud-burgemeester en lid van den stedelijken raad te Weert; Voor het 7de schooldistrict: den heer *P. A. Canoy*, lid der provinciale Staten, wonende te Venlo; Voor het 8ste schooldistrict: den heer *J. H. Sengers*, desservant der R. K. gemeente te Bergen.

4°. tot secretaris der provinciale commissie van onderwijs benoemd den heer *J. Schmalhausen* voornoemd.

— Met leedwezen verneemt men, dat de baron *J. D. van Tuyll van Serooskerken van Heeze en Leende*, die dezer dagen door de Provinciale Staten van Noordbraband als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen was, na eene kortstondige ziekte, overleden is.

De Provinciale Staten, naar men verneemt, nog geene *officiële* kennisgeving van het overlijden des barons *van Tuyll van Serooskerken* bekomen hebbende, zal de benoeming voor een nieuw lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal waarschijnlijk in eene buitengewone zitting plaats hebben, daar men reeds gisteren de sluiting der vergadering te gemoet zag.

In gezegde vergadering der Provinciale Staten, over het rapport nopens de aangevraagde subsidie voor de inrigting tot leniging der armoede te Breda beraadslaagd zijnde, is besloten de aangevraagde subsidie uit hoofde van het nuttig doel en de strekking der gemelde inrigting *vooreerst* toe te staan. De Provincale Staten hebben tevens eene tegemoetkoming willen verleenen tot verbetering van den maatschappelijken toestand van het zoogenaamd Rucphens Heyke.

— Naar men verneemt, hebben de Staten van Noordholland, onder anderen, besloten, dat er een provinciaal krankzinnigengestigt zal worden daargesteld, en de Gedeputeerde Staten gemagtigd tot het aankoopen van een daartoe geschikten grond. Ook is eene bijdrage toegestaan voor het maken van eene haven aan het oosteinde van Texel, ter dienste der oestervisschers. De zitting der Staten is gesloten.

— Naar men uit Utrecht meldt, zal in de aanstaande vergadering der Provinciale Staten de belangrijke zaak behandeld worden dan de te verstrekken subsidie aan de hoogeschool aldaar, bestemd tot onderhoud der musea en andere akademische inrigtingen.

— Men verneemt, dat door Z. Exc. den minister van oorlog eene commissie van officieren is benoemd, om de handleiding ten dienste van de instructeurs der infanterie, tot beoefening der sedert eenigen tijd bij het leger ingevoerde bajonet-vechtkunst, te vervaardigen. Deze commissie zal bestaan uit de heeren: den kolonel *G. de Haan*, chef van het 6de regement infanterie, als president; voorts uit den kapitein-adjudant *J. F. Scharten*, van dat zelfde regement, den kapitein-adjudant *J. L. Coenegracht*, van het 2de regement infanterie, den kapitein *G. H. Happé*, van het regement grenadiers, en den 2den luitenant *G. G. Edling*, van het 3de regement infanterie, als leden, en als secretaris, de 1ste luitenant *M. A. Yserman*, van het 6de regement infanterie. Deze commissie zal op 10 September aanstaande te Gorinchem met hare werkzaamheden eenen aanvang nemen; terwijl die werkzaamheden op den 1 October daaraanvolgende geheel zouden moeten afgeloopen zijn.

— Men verneemt, dat de heer Mr. *J. Pols*, referendaris bij het departement van finantien, voor de afdeeling Posterijen, zich sedert

eenigen tijd in Engeland bevindt, ten einde met de Britsche regering eene overeenkomst te sluiten omtrent eenige punten, het postwezen betreffende. De heer *Pols* wordt binnen weinige dagen terugverwacht.

— Z. K. H. Prins *Hendrik* is Maandag uit deze residentie vertrokken, zich naar Vlissingen begevende, om aldaar het bevel op zich te nemen over het eskader, dat tegen de helft dezer maand van die stad vertrekken zal.

— De Minister van Finantien, ontwaard hebbende, dat op verscheidene plaatsen de gewoonte schijnt te zijn aangenomen, om voor den accijns op den wijn, den inhoud van fusten, bekend onder de benaming van okshoofden, op 219 kannen te bepalen; — in aanmerking nemende, dat eene dergelijke bepaling van den inhoud van fusten niet alleen lijnregt strijdende is met de voorschriften, vervat in art. 147 en 148 der algemeene wet van den 26sten Augustus 1822 (*Staatsblad n°. 38*), maar ook tot onmiddellijk nadeel van de schatkist moet strekken, en dat dus hierin behoort te worden voorzien, — heeft de heeren gouverneurs uitgenoodigd, om aan al de daarbij betrokkene ambtenaren te kennen te geven, dat hoezeer het ten gerijve des handels eenig nut kan hebben, om, behoudens het geval, voorzien bij art. 148, § 3, der voornoemde algemeene wet, de opgemelde inhoudsbepaling toe te passen bij invoer van groote partijen, bestemd tot opslag in entrepôt, het echter een volstrekt en stipt op te volgen vereischte blijft, om alle fusten, en dus ook de okshoofden wijn, ingeval van veraccijnsing en opslag op termijnen van crediet, of van uitvoer naar buiten 's lands en van verwisseling van entrepôt, op derzelver wezenlijken inhoud te constateren; met aanschrijving tevens aan de controleurs, om voor de nakoming dezes naauwkeurig te zorgen.

De Minister van Finantien heeft, bij resolutie van 26 Junij jl., op de vraag, of, en in hoe verre, bij aanvoer van graan in zakken, hetzij ten opslag in entrepôt of ten dadelijken doorvoer bestemd, ingeval het graan wordt uitgestort, de ledige zakken in consumtie gebragt wordende, als gewone emballaadje aangemerkt, dan wel aan de betaling van regten moeten onderworpen worden? te kennen gegeven, dat, bij invoer van graan in zakken, de zakken als niet aan regten onderworpen emballaadje kunnen en behooren te worden geconsidereerd, wanneer de granen, welke zich daarin hebben bevonden, ter consumtie worden aangegeven, doch dat, bij doorvoer, hetzij regtstreeks, hetzij uit entrepôt, wanneer de granen gestort worden doorgevoerd, na in zakken te zijn aangebragt, van deze zakken, bij verblijf binnen 's lands, het inkomend regt moet worden geheven.

— Men verneemt dat aanstaanden Zaturdag, des middags ten 12 ure, door de commissie van beheer en toezigt over de werken tot droogmaking van het Haarlemmer-meer plegtig de eerste steen zal gelegd worden van het gebouw bestemd voor het stoomgevaarte de Leeghwater, genaamd naar den molenmaker en ingenieur *Leeghwater van de Rijp*, die in 1643 het eerst in druk uitgaf zijn bekend Haarlemmermeer-boek, waarin een volledig plan tot droogmaking van dezen uitgestrekten waterplas voorkomt. De Leeghwater is het eerste der gevaarten, welke tot uitmaling door stoom, in plaats van windmolens, van de grootste droogmakerij in Nederland zullen dienen; eene onderneming welke dus verre zonder voorbeeld is, en zal worden voltooid onder wiens regering zij ontworpen is als den Koning onder welken zij voltooid wordt zal vereeren. De put waarin de eerste steen zal worden gelegd, is ongeveer 6½ el onder de oppervlakte des waters. Het heijen der 1400 palen (waaronder 232 eiken bergroeden), welke in den grond zijn gebragt, tot grondslag van het zware gebouw, heeft getoond, dat de bodem volkomen goed en stevig is, en geeft de beste hoop, dat het op eene wijze gefundeerd zal zijn, geheel geëvenredigd aan den grooten last, welke hier gedragen moet worden."

— Uit Rotterdam schrijft men van den 11den:

» Gisteren namiddag is op den Bergschen plas, niet ver van deze stad, een treurig ongeluk gebeurd. Door het omslaan van een schuitje, waarin zich zeven personen en een kind bevonden, zijn drie daarvan, allen slechts weinig bemiddeld, waaronder een man en zijne huisvrouw, in het water omgekomen.

— Uit Nijmegen meldt men van den 11den:

»Op gisteren, den 10den dezer, werd de tentoonstelling van schilderijen door nog levende Nederlandsche meesters vervaardigd, in de zalen van den stads schouwburg geopend. Zij biedt eene verzameling aan van stukken, niet alleen in getal, maar ook in schoonheid en waarde die van 1841 verre overtreffende. De commissie werd geene moeite noch kosten gespaard, om de zalen zoo in te rigten, dat zij de kunstverdiensten der stukken op de meest voordeelige wijze doen uitkomen. De catalogus der schilderijen is, tegen betaling van 10 cents, aan het locaal der tentoonstelling te bekomen.

» De brand, ll. Donderdag op Vrijdag nacht, van hier gezien, was het huis en eene schuur van den heer *Coproy*, gelegen aan den Rijn, tegenover Emmerik, zijnde een groot logement en expeditiekantoor. De bliksem had den brand veroorzaakt, welke zoo fel woedde, dat de gebouwen in weinige oogenblikken waren in de asch gelegd. De uit Emmerik aangebragte brandspuiten en andere hulp vermogten niets te redden."

— Men schrijft uit Goes van den 8sten het volgende:

»Heden barstte een allerhevigst onweder boven onze streken los, dat vergezeld ging van stroomen water. De hooge schuur der hofstede *Rotterdam* in den *Wilhelminapolder* werd door den bliksem getroffen. Ofschoon er dadelijk brand ontstond, kon deze zich door de vochtigheid van het rieten dak niet met snelheid verspreiden. Het mogt ten gevolge daarvan gelukken den brand meester te worden. In de schuur bevonden zich een twintig- of dertigtal arbeiders, waarvan twee getroffen zijn; aanvankelijk scheen hun toestand zeer bedenkelijk, doch er is alle hoop op spoedige herstelling.

» In den namiddag van denzelfden dag, woedde het weder ook in het oostelijk gedeelte onzes eilands, en omstreeks kwartier over vijf uur sloeg de bliksem in de schuur van de hofstede van den notaris *A. Kakebeeke*, gelegen in de kom van de gemeente Krabbendijke, waardoor dezelve oogenblikkelijk geheel in vlam gezet werd en in minder dan twee uren tijds afbrandde; dezelve was ten jare 1838 geheel nieuw uit den grond opgebouwd, van het grootste slag van die soort van gebouwen, en van binnen allezuitmuntendst ingerigt; een aantal hoornvee dat zich in de schuur bevond, benevens een hengst zijn door de onverschrokkenheid van den koewachter, slechts een jongen, en een ander persoon die dadelijk ter hulp was toegesneld, uit het brandende gebouw gedreven en gered, terwijl alle verdere redding van wagens, ploegen, eggen, en verdere kostbare bouwmansgereedschappen, zoowel als van eene aanzienlijke partij granen door den snellen voortgang des vuurs onmogelijk was, niettegenstaande er van de gemeente Kruiningen, Waarde en Rilland alle hulp en brandspuiten zoo spoedig mogelijk waren aangebragt. Van het gebouw is niets overgebleven, daar zelfs de zwaarste balken en steilen tot op een arm dikte na zijn verteerd en de planken der dorschvloeren door het vuur niet zijn gespaard.

»De bewoners der hofstede waren niet te huis.

»Te Biezelinge, 3 uren meer ten westen gelegen, is ten zelfden tijde ongeveer het onweder in een huisje door den schoorsteen geslagen, heeft al het in het vertrek aanwezige huisraad vernield en vergruisd, en is door de ruiten er weder uitgegaan. De vrouw des huizes, die buiten de deur geweest was, kwam juist op het oogenblik dat de bliksem zich in het vertrek bevond binnen, dezelve is haar langs het lijf gegaan, en heeft nog sporen daarvan aan haar voorhoofd achtergelaten.

»De bui schijnt uit het Z. Westen opgekomen en over de stad naar den Scheldekant gedreven te zijn, doch is daar weder van rigting veranderd en naar het oosten voortgegaan.

»Men mag de Voorzienigheid danken, dat het vreeselijk weder niet op meerder plaatsen is ingeslagen, en dat het doodstil was.

»De te veld staande gewassen schijnen, hoewel er hier en daar hagel viel, weinig geleden te hebben."

— Men verneemt uit Nieuwe Pekela, dat aldaar op den 8 dezer maand een bedroevend ongeluk heeft plaats gehad. In den morgen van dien dag geraakten twee bejaarde mannen, in het Roomsche armenhuis, onderling in twist, en werden zij al spoedig handgemeen, hetwelk ten gevolge had, dat de een den anderen zulke zware wonden heeft toegebragt, dat hij reeds aan de gevolgen daarvan overleden. De schuldige aan dien manslag is reeds, ofschoon ook ligchamelijk zins gewond, gevankelijk naar Winschoten overgebragt. Het is vreemd dat een twist tusschen twee oude menschen, door eene geringe oorzaak ontstaan, zoo men zegt over het bed maken, tot zulk eene hoogte heeft kunnen stijgen.

— Naar men verneemt, is te Roden (prov. Drenthe), bij gelegenheid van de jaarlijksche verhuring van hoolanden, een jongentje van acht jaren aan de gevolgen van den jenever bezweken, daar, gelijk op meer plaatsen, het gebruik, dat bij zulke gelegenheden gratis jenever wordt rondgedeeld, zoodat en ouden en jongen daarvan meermalen een treurig misbruik maken. Mogt dit schrikkelijk voorval velen daar en elders behoedzaamheid leeren!

— In een brusselsch dagblad leest men, onder dagteekening van 9 dezer, het volgende:

» Het onweder van gisteren nacht heeft tot een der verwonderlijkste natuurverschijnselen aanleiding gegeven, hetwelk alleen door de theorie der electriciteit schijnt te kunnen worden verklaard. Bij een koopman der voorstad Ixelles namelijk, was eene kagchel in het slaapvertrek sedert verscheiden weken met hout en papier gevuld, en in deze kamer was hoegenaamd geen licht of vuur, toen, op het oogenblik waarin de donder scheen los te barsten, dit kagchel plotseling aan het branden raakte, en in weinige minuten de brandbare stoffen die zij bevatte verteerde. Niets bijzonders is op de plaats waar de kagchel stond opgemerkt, en de pijp vertoonde niet het geringste spoor van den doortogt van eenig vreemd ligchaam, noch eenigen schijn van verwarring."

Blijkens brieven uit Noord-Amerika heeft te New-York een hevig oproer plaats gehad, door een deel van het scheepsvolk veroorzaakt, hetwelk hooger gage eischte, verscheiden schepen belette te vertrekken, en velerlei ongeregeldheden heeft bedreven. In Canada zijn insgelijks oproerige bewegingen ontstaan, ten gevolge der onwilligheid van de arbeiders aan het kanaal van Beauharnais. Door de soldaten uiteengedreven, zijn sommigen hunner gedood en de overigen in de bosschen gevlugt.

Breda heeft het Bestuur der Vereenigde Staten tot het zenden van een Ambassadeur naar China besloten, en zal waarschijnlijk den heer *Nathan Dunn* uit Philadelphia, die elf jaren te Canton heeft doorgebragt en zich thans te Londen bevindt, tot dien post benoemen.

190ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

EERSTE TREKKING.

1e Trekking. N°. 5461, een prijs van *f* 20, en eene premie van *f* 1000; N°. 13835, *f* 1000.

2e — N°. 13119, een prijs van *f* 20000; N°. 13097, *f* 1500, N°. 14953 *f* 1000.

3e — N°. 16075, een prijs van *f* 1500.

4e — N°s. 14789, 6235, 22602, ieder *f* 1000; N°. 9982, *f* 5000; N°. 20553, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (11 *Julij*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 54¼, ⅛; dito 5 pCt. 100 een zest.; Syndic. 4½ pCt. 94½, zeven zest., drie achtste; Handelm. 134; 133⅝; Oost-Indie 5 pCt. 99⅝, negen zest.; Ardoins 17¾, elf zest.; Portugal te Londen 40⅝, negen zest.; Oude Russen 107⅝; Oostenr. Metall. 109.

*** Heden morgen overleed in den ouderdom van ruim 53 jaren, Vrouwe CATHARINA QUIRINA SUERMONDT, diep betreurde echtgenoot van

FRANCIS TWISS.

Huis ten Bosch, nabij BREDA,
den 8. Julij 1843.

*** ADRIANUS LOONEN Czoon, Koopman in gemaakte IJzeren, Galanterien, Neurenburger waren, Hagel en Kruid, Bougies, Billardballen, Waschdoek, geëmailleerde Potterijen, IJzer Verlind Keukengerijf enz. te *Breda*, Eindstraat B. N°. 30, geeft zich de eer ter kennisse van een ieder te brengen, dat hij zijne zaak heeft geregelt tegen *Kontante Betaling*, of tot gemak bij verkiezing per trimester; eenen maatregel, waartoe bij zich te meer gedrongen zag, tot fnuiking van den voor den neringdoenden Ingezetenen zoo verderfelijken vreemden Uitpakker. — Hij recommandeert zich gevolgelijk in de voortdurende genegenheid zijner geëerde begunstigers, kunnende op eene vertrouwelijke en zeer goedkoope bediening gerekend worden.

CAISSE PATERNELLE.

Deze SOCIETEIT is gevestigd te *Parijs*, en biedt alle mogelijke gunstige resultaten aan welke men immer verwachten kan; zij is de voltooijing van het beginsel, op hetwelk de Spaarkassen zijn ingesteld, terwijl haar doel is om meer en meer in de huisgezinnen den geest van Orde, Voorzienigheid en Spaarzaamheid te ontwikkelen.

Dezelve is gegarandeerd door een Kapitaal van Twee Millioen Franken, terwijl reeds in Frankrijk en Belgie, voor 30 Millioenen is ingeschreven.

Informatien te bekomen bij N. HOOSEMANS, Koopman in WIJNEN, Wijnkaarstraat, en alwaar te bekomen zijn:

GOEDE ZUIVERE BORDEAUX WIJN.	à *f* 15 tot 16	per anker.
MEDOC en PAVILLAC WIJNEN.	» » 17 en 18	per anker.
KLINE WIJNEN.	» » 25 en hooger	per anker.
GOEDE RIJNWIJN.	» » 22 en 24	per anker.
CHAMPAGNE WIJN.	» » 2,30	p. flesch.

benevens vele andere Soorten; terwijl voor zuivere onversneden WIJN wordt gegarandeerd, onder verbeurte van denzelven.

Wordt verlangd tegen 1°. Mei aanstaande, eene ruime WONING met TUIN, of wel een BUITEN, geschikt voor Zomer- en Winter-Verblijf, in of in de nabijheid van het *Ginneken*, huurprijs van *f* 400 à 500 's jaars. Adres met *Gefrankeerde* Brieven, onder letter O, bij de Uitgevers dezer.

VOOR HET RIJK.

Departement van Finantien.

BESTUUR DER DOMEINEN.

De AGENT van het Domein te *Oosterhout*, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, ten overstaan van de Heeren Burgemeesters der na te meldene plaatsen, in het openbaar Verpachten:

TE WETEN:

Op Dingsdag, den 18. Julij 1843, des voormiddags te tien ure, ten Gemeentehuize van *Made* en *Drimmelen*;

De TIENDEN onder de Gemeenten *Made*, *Drimmelen* en *Geertruidenberg*.

En

Op Zaturdag, den 15. Julij 1843, des voormiddags te tien ure, ten Huize van G. D. SANGSTER te *Oosterhout*;

De TIENDEN onder de Gemeente *Oosterhout*.

De Conditien van Verpachting kunnen dagelijks, ten kantore van opgenoemden Agent binnen *Oosterhout*, worden gelezen, alwaar ook nadere informatien te bekomen zijn.

OOSTERHOUT, den 26. Junij 1843.

De Agent voornoemd,
W. F. E. VAN DER BORCH.

DOMEIN-GOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN*.

De RENTMEESTER der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, te *Oosterhout*, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal, ten overstaan van den Notaris A. VAN DE WERK, residerende te *Zevenbergen*, aan de meest- en geenegbiedenden, op Woensdag den 25. Julij 1843, des voormiddags ten *negen ure*, ten Huize van H. H. KLEERSNIJDER, te *Zevenbergen*, in het openbaar Verpachten:

De GROOTE of KORENTIENDEN, gelegen onder *Zevenbergen*, alsmede de zoogenaamde NOORDSCHE TIENDEN, onder *Terheyden*, voor den Oogst van 1843.

De Conditiën van Verpachting kunnen van heden af, dagelijks, zoo ten Kantore van opgenoemden Rentmeester binnen *Oosterhout*, als ten Kantore van bovengenoemden Notaris worden gelezen, alwaar ook nadere informatien te bekomen zijn.

OOSTERHOUT, den 26. Junij 1843.

De Rentmeester voornoemd,
W. F. E. VAN DER BORCH.

VERKOOPING

VAN EENEN AANZIENLIJKEN

INBOEDEL.

Mr. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, op Maandag den 17. Julij 1843 en volgende dagen, telkens beginnende des voormiddags ten 10 ure, ten verzoeke van de Erfgenamen en ten Sterfhuize van wijlen den Wel Edelgeboren Heer Mr. JACOB HENDRIK HOEUFFT, aan de Haven te *Breda*, Wijk C, N°. 254, aan de meestbiedenden PUBLIEK VERKOOPEN:

EENEN AANZIENLIJKEN INBOEDEL,

BESTAANDE IN:

Fraai bewerkt ZILVERWERK, waaronder verscheidene dozijnen Lepels, Vorken en Messen, Soep- en Dienlepels, Peper-, Zout- en Mostaarddragers; een zeer uitgewerkt Olie- en Azijnstel; Tafel-, Tabaks- en Vuurkomforen; 2 groote en 2 kleine Presenteerbladen, Beschuittrommeltjes, Suikerbussen, Strooijers, Koffijlepeltjes, Stoppen en andere kleinigheden; — een gouden Horlogie; een Rotting met gouden knop, een dito met oorwerk, en een dito met zilveren Snuifdoos in den knop; een met zilver gemonteerde Degen.

Eenig PORSELEIN, waaronder een mooi gekleurd Porseleinen Tafelservies, Koffij- en Theeserviezen, Assietten, Borden, Kopjes en Schoteltjes, Kristal- en Glaswerk; veel Koper-, Tin-, Blik- en IJzer-Keukengeriet.

Eene groote partij HUISMEUBELEN, als: verscheidene zoo Mahonij- als andere Kabinetten, Garde-robes en Linnenkassen; Secretaires, Dienbuffets, Bureaux, Consols, Mahonij Coffs-, Thee-, Speel-, Penant-, Schrijf-, Nacht- en Waschtafels; mooije Stoelen met zwarte Zittingen; vele ouderwetsche Stoelen, benevens eene Canapé met damasten en rood fluweelen zittingen en overtrekken; Spiegels en Platen met vergulde lijsten; Pendules, Bloemvazen en Hangklok; Smirnasche en andere Tapijten, Karpetten en Loopers, Ledekanten met Behangsels, waaronder eene superbe Lit d'Ange met rood kamelotten behangsel en draperien; — verscheidene kostbare Bedden, Matrassen, Peluwen en Kussens, zijden-, sitsen-, katoenen- en wollen-Dekens en Sprreijen.

Eene partij BED- en TAFELLINNEN, bestaande in: Tafellakens, Servetten, Kussensloopen, Slaaplakens en Gordijnen; — eenige Kagchels en Vuurhaarden, Barometers en Ganglantaarns; — eenige Boekenkasten en andere Gerijfelijkheden.

Verders een VIERWIELIG RIJTUIG, zijnde een *Vigilant-Droski*, met neerslaande Lederen Kap, waarachter eene Knechtsbank, welke kan aan- en afgenomen worden, zeer geschikt zoo wel tot Stadsgebruik als tot Reizen, zeer goed geconserveerd en bijna nieuw.

Gemelde Goederen zijn op Zaterdag den 15. Julij 1843, ter plaatse voorschreven, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 ure, voor een ieder te zien.

NB. De VIGILANT-DROSKI zal verkocht worden, Dingsdag den 20. Julij, des middags ten 12 ure, en het ZILVERWERK dienzelfden dag, des namiddags ten 3 ure.

VERKOOPING VAN HOUTWAREN,

OP 3 MAANDEN CREDIET.

A. MEEUWESE en CHR. VERKAAR, Onderneemers van Publieke Verkoopingen, zullen ten overstaan van een' bevoegd' Beambte, op Vrijdag den 21. Julij 1843, des voormiddags ten *tien ure*, op het Binnenplein der Koninklijke Militaire Akademie te *Breda*, publiek

VERKOOPEN:

Circa 300 stuks MASTEN en EIKEN PALEN, eene groote partij gewaterde MASTEN, SPARREN en GORDINGEN, eene menigte DENNEN RIBBEN, eenige honderden DENNEN DEELEN van verschillende lengte en zwaarte, eene partij SCHULPSTRAGENS, alsmede een extra goede TONMOLEN met toebehooren, eenige kluiten BRANDHOUT en wat verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

Gemelde HOUTWAREN zijn twee uren voor de Verkooping, voor een' ieder te zien.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.